

Pravljični »mijauzikel«

Blaž Lukan

gledališka uprizoritev
Andrej Rozman Roza:
Obuti maček
režija Vito Taufer
Špas teater
premiera 5. 2. 2003

Mačka obuti v škornje – in postati kralj: taka je poanta Obutega mačka v produkciji Špas teatra. A tega mačka ne gre podcenjevati, nas še podučí avtor travestije na znano temo Andrej Rozman Roza: kot eden izmed dveh najboljših človekovih prijateljev namreč dobro pozna njegove slabosti in le rahel obrat je potreben, da se prijazna muca prelevi v nabritega mačkona, torej (tako je v uprizoritvi) sprva zgolj animirana lutka v vsemo-gočnega animatorja erotične oziroma kraljevske spletke.

Vse to – in še marsikaj – je v uprizoritvi v režiji Vita Tauferja namenjeno zlasti mlajši publiki; kljub gibkim, bistrim, na trenutke prav špasnim verzom in njihovi tekoči dramaturški organizaciji v pravljичno pripoved, v

Rozovi priredbi klasičnega Tiecka ni prav veliko ostrejših zastavkov ali satiričnih odvodov, nad katerimi bi se lahko zamislil tudi zrelejši gledalec. In tudi Tauferjeva režija v Obutem mačku učinkuje samo kot neke vrste nevtralna »armatura«, sicer nemoteče, a tudi brez izrazitejših interpretativnih vzgibov ali poskokov, miselno neodločno in prostorsko nedoločno. S tem pa pravzaprav ni nič narobe: pred nami je pač t. i. »družinska pred-

Kar špaso

stava«, ki mlajšim ponuja zabavno znano zgodbo, starejše družinske člane pa lovi zlasti na inteligentno igralsko izvedbo ter na njene glasbene in koreografske »zastranitve«.

Pravzaprav pa so te zastranitve kar bistveni del uprizoritve, saj je pred nami vendarle »mijauzikel« – kakor ga je Roza posrečeno podnaslovil. V njih se

dovolj špaso zlije barvita in z zgovornimi detajli opremljena kostumografija Alana Hranitelja, dinamična in slikovita glasba Igorja Leonardija ter prav takšna koreografija Mojce Horvat, najopaznejša v stilizirani kombinaciji mačjega in hiphopovskega gibanja naslovnega lika. Tega sicer prizadevno, a ne povsem brez opaznega napreznja izvede Matjaž Javšnik. Prijetno preseneča Aljoša Kovačič kot bodoči kraljevi zet, in to tako z neposredno pojavo kot z naravnim petjem in živim igranjem na kitaro. Poln izrazitih in lucidnih drobnih fragmentov je nastop Uroša Smoleja kot kralja, jasno je zarisana tudi vloga Maruše Geymayer Oblak kot kraljice. Mojca Funkl bo kot uporna kraljična, prikupna tako v liričnih kot punkovskih odlomkih, zagotovo »kupila« mlado občinstvo, s svojim občudovanja vrednim opernim petjem pa ga bo nedvomno navdušil Daniel Malalan kot nesojeni »mefistovski« snubec.

Obuti maček

Ne vodvil, mijauzikel

V komercialnih gledališčih – po stereotipu – igrajo vodvilsko komedijo večinoma tujih (preverjenih in hvaležnih) avtorjev na prvo žogo, ob kateri se gledalci tako nepravilno krohotajo, namesto da bi igralec za tisto najtežje pri komični vlogi, smeh, garal. »Mijauzikel« avtorja Andreja Rozmana - Roze, novo predstavo Špas teatra Menges, bo sem težje umestiti: pravljica o prefriganem mačku, ki revnemu mlinarjevemu sinu Maticu uredi poroko s princeso Marjetico, ni vodvil, ni je napisal tuj avtor in še manj na prvo žogo.

Obuti maček je sicer pravljica oziroma basen z dolgo zgodovino, njene različice pa je najti od Sibirije do Indije in Indonezije. Med najslavnejšima sta tisti Charlesa Perraulta in bratov Grimm. V gledaliških različicah po ZDA pa je maček podarjal kralju namesto zajcev in prepelc tudi že televizorje in dve leti star časopis. V ruski risanki iz 1995. ameriško mačko odvrže letalo v ruski močvari, tam sreča pijanca in mu ponudi, da ga v zameno za škornje odpelje v ZDA, medtem ko se morata v

Disneyjevi romantični različici seveda obvezno na smrt zaljubiti tudi dve mački: mlinarjev maček in princesina mač-

Oceno predstave lahko preberete na strani 7

ka. V eni od filmskih različic (1988) je mačka zaigral plešoči Christopher Walken (v Rozmanovi je to **Matjaž Jaušnik**).

»Rozman je genialen. Ko mi je direktorica **Urša Alič** iz Špas teatra predlagala sode-

lovanje in mi rekla, da je besedilo super, sem mislila, da tako govori pač zato, da bi me pridobila. Toda ko sem ga prvič prebrala, sem videla, da ni nič pretiravala,« pravi **Mojca Funkl**, ki je skupaj s preostalo zasedbo blestela v vlogi razzvajene, a vendarle prikupne princeske Marjetice. »Naša kraljevska družina se je odlično razumela in ujela,« pravi Mojca. Rezultat je bil, poleg odlične predstave, tudi vzdušje v ekipi, ki ga zdaj prenaša na publiko.

Marija Zidar

Foto Blaž Samec

Ni na prvo žogo - Občinstvo je včasih mogoče spraviti v smeh tudi s praskanjem riti, pravi Mojca Funkl (na fotografiji levo kot princeska Marjetica), vendar pa Rozmanova inačica Obutega mačka (Glavna vloga Matjaž Jaušnik, na fotografiji) bolj stavi na jezik.

!!! Za otroke, mladino in

Foto: Marcandrea

MUZIKAL OBUTI MAČEK – NAJNOVEJŠA USPEŠNICA ŠPAS TEATRA

aktualno

Odrasli so se večkrat prisrčno nasmejali, otroci niso mogli umakniti pogleda z odra. Med vsako menjavo prizorov in odpetim songom pa strašna želja občinstva po ploskanju. Na dečke je največji vtis naredil obuti maček, deklice so prisegale na Marjetico. Vito Taufer je spet ustvaril uspešnico, že tretjo v navezi s Špas teatrom.

Z izvrstno avtorsko ekipo – avtorja besedila Andrej Rozman Roza in glasbe Igor Leonardi, koreografinja Mojca Horvat, kostumograf Alan Hranitelj, scenografska Irena Pivka, oblikovalec svetlobe Miran Šuštaršič – in odlično igralsko zasedbo so pripravili privlačno, zabavno, igrivo, očarljivo in doniselno glasbeno predstavo.

Andrej Rozman Roza je spretno in duhovito prelil v verze simpatično pravljico o prebrisanem mačku v usnjenih škornjih in jo posodobil. Preprosto zgodbo je še nekoliko obogatil in zapletel z generacijskim razkolom med starši in otroci; kralj in kraljica namreč uporniški princeski vsilujeta poroko z ostudno prilizenim (vampirskim) čarovnikom Brdavškom, čeprav se Marjetka zaljubi v preprostega, urbano napravljenega mlinarjevega Matica. ■

VITO TAUFER, režiser:

"Vedno, ko delam za odrasle, mislim tudi na otroke. Sploh ne vem, kje je meja med enim in drugim. So mi pa zelo zoprni odrasli, ki v sebi nimajo nič otroka. In še nisem srečal otroka, v katerem ne bi prepoznal že zrele, odrasle, modre osebe, stare približno devetdeset let. In v resnici ne znam ločevati."

IGOR LEONARDI, avtor glasbe:

"Stile glasbe sem si zamislil tematsko, glede na vloge. Za mačka in Matica sem izbral hiphop in rock. Upornica Marjetica je punk, kralj in kraljica imata baročno dvorno glasbo, čarovnik Brdavšek pa belkanto. Vsi znajo dobro peti, niso pa glasbeniki. Najprej so igralci, zato potrebujejo malo več časa, da se material usede in jim steče brez odvečnega razmišljanja."

MATJAŽ JAVŠNIK, igralec:

"Takoj ko sem izvedel, da bomo plesali in peli, sem bil za, saj tega še nikoli prej nisem počel. Lepo je bilo delati. Zame je absolutno najtežje v vsej predstavi peti. Še sam ne vem, kdaj vstopim in potem lovim ritme. Ne slišim se preveč dobro, pa še maček ima spremenjen glas, ki ga moram obdržati tudi pri petju, čeprav ni moja naravna lega. Še dobro, da pri rapu in hiphopu ni tako zelo hudo, če malo zamudiš."

o drasle

Marjketka (Mojca Funkl) se brani
Brdavška (Daniel Malalan).

ANDREJ ROZMAN ROZA, **avtor besedila:**

"Že ko sem pisal besedilo, mi je bilo všeč. Obuti maček je zelo odprta in kratka zgodba. In ni gledališka, saj se dogaja pretežno na odprtem, zato je bilo treba zgodbo postaviti na novo. Zelo se identificiram z njeno ideologijo, to je moj pogled na svet. Ko sem ustvarjal besedilo, sem pazil na to, da bo izvedljivo. V resnici je ta zgodba risanka. Nobenih dodatnih namigov nisem dal, kdo pa lahko sploh da Tauferju kakšen namig?"

Na premieri
»mijauzikala«

Obuti maček

G&G: igralec Ivo in
pevka Damjana Godnič

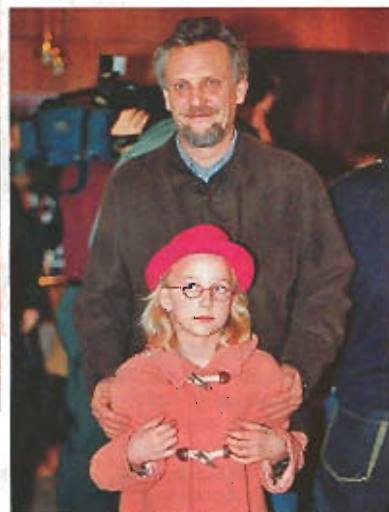
Brez njih ne bi bilo odličnega mijauzikala *Obuti maček* (od leve): režiser predstave Vito Taurer, direktorica Špas teatra Urška Alič, koreografinja Mojca Horvat in avtor mijauzikala Andrej Rozman — Roza.

Urška Alič, direktorica Špas teatra iz Mengša, je prijateljcem že pred tedni povedala, da se bo letos pozno spomladi poročila s svojim dolgoletnim partnerjem Stancem. A Urška do zdaj sploh ni utegnila misliti na poročne priprave, minule tedne je bila vse preveč zaposlena z obveznostmi, povezanimi s premiero mijauzikala *Obuti maček*. Po naravi je perfekcionista, okrog sebe vedno zbira le najboljše ekipe, zato ni čudno, da je tudi predstava *Obuti maček*, premiera je bila prejšnji teden, pri gledalci naletela na navdušen odziv. Po premieri, na kateri je bilo res veliko znanih obrazov, so se povabljeni sladkali z ocvrtimi muškami, orehi in siri, tisti poskočnejši pa so ob ritmičnih Rock'n'banda vztrajali do zgodnjih jutranjih ur.

Ne le igrati, tudi peti in plesati znajo (od leve): Mojca Funkl, Matjaž Javšnik in Uroš Smolej. V predstavi nastopajo še Maruša Geymayer Oblak, Daniel Malalan in Aljoša Kovacik.

Prišel je tudi varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek s hčerko Hano.

Na televiziji neizprosna, zasebno pa čisto običajna (prijazna) mama: Violeta Tomič s hčerko Petro.

Mladostna in vedno nasmejana Zvezdana Mlakar s sinovoma Lanom in Majem Klemencem.

Ob prihodu na naše srečanje nam je Matjaž zaupal, da se vzrok za njegovo redkobesednost skriva v pomanjkanju spanja.

Kako IZI postane MACKON

MATJAŽ JAVŠNIK: Ljudstvo ga obožuje v vlogi vihravo nerodnega zaljubljenca in upornika, ki govori v sočnem narečju. Z zabavnim likom pankerskega kamermana v nadaljevanji TV Dober dan se je posebno prikupil otrokom. Morda so ga ustvarjalci pod okriljem Špas teatra prav zato postavili za glavnega junaka novega družinskega muzikala Obuti maček. Ujeli smo ga v garderobi tik pred začetkom predstave. Poglejte njegovo preobrazbo!

Napisala: KATJA MAI

»Najprej moram odreti mačka,« smo ga slišali izjaviti, ko je kostum obračal na pravo stran.

Brez čednih rdečih škorenjcev ne gre.

Foto: Primoz Predalic

Pod vročim kožuščkom ima na sebi le spodnjice – modre – kot se za bistrega mačkona spodobi.

Še malo sence okoli oči ter na brčicah in ...

... klobuk na glavo – pa dobimo mačjega gospoda in pol!

Potem se je bilo treba ogreti za oder – v družbi še ene mačke, seveda.

V nepozabni vlogi Izija je nadarjeni igralec, mojster improviziranja, žel navdušenje s svojimi naivnimi in simpatičnimi izbruhi. Eden izmed njih se je glasil nekako takole: -S-s-samo malo, ni šans, zaj mam pa tega dost! Zaj je pa prišlo do plafona. Upor! Sijndikat, sijndikat ... je treba organizirat! Zaj pa lahk vsak snema kir ma dve minuti cajta ... Tak ko uni Grubar ... Prime kamero, ne ve, kje je 'on', ne ve, kje je 'off', pol pa taki maherji, ko sem jaz pa Tozonov Mihec, nimamo dejla ... Če pa že mamo dejlo, pa čakamo na honorare po pet, šest mejscov, da ne rečem celo dve lejti! Upor, upor, sijndikat! Nabrusimo kose!

LJUBITELJ ČRNEGA HUMORJA

Matjaž svojo impulzivno naravo preprostega delavca trenutno izživlja v vlogi nabritega in z vsemi žavbami namaznega Obutega mačka, ki zna pretentati gospodo. Energičen Matjaž v prijazni, topli družinski predstavi uživa, ker lahko iz sebe spusti otroka. Tudi po zaslugi pravilčno privlačnih kostumov Alana Hranitelja, znanega kot velikega ljubitelja mijavkajočih živalic. Svetlolasi igralec pri njem posebno občuduje hitrost popravljanja napak na oblačilih in obutvi ter izjemen občutek za črni humor, ki ga tudi sam zelo ceni. Če poleg drugih podobno mislečih ustvarjalcev tako imenovanega mijauzikala o Obutem mačku omenimo le še pisca besedila – duhovitega Andreja Rozmana - Rozo, je še bolj jasno, da gre za enega najbolj sončnih gledaliških projektov zadnjih let. Mački kraljujejo.